

Sjekkliste for nybegynnere i birøkt

BuzzyBee · buzzybee.no

Det første året fase for fase – utfyllende forklaring på buzzybee.no/kom-i-gang/

Fase 1 · Før du kjøper noe (høst og vinter året før)

- ☐ Påmeldt nybegynnerkurs hos lokallaget i Norges Birøktelag
- ☐ Medlem i lokallag, fadder avtalt
- ☐ Vedtekter i borettslag/sameie eller leieavtale sjekket
- ☐ Naboene informert – før biene kommer
- ☐ Allergi mot bistikk avklart i husstanden
- ☐ Bigårdsplass valgt: morgensol, le for vind, vann i nærheten, innflyging bort fra sti og naboer, tørr grunn, tilgang med bil eller trillebår
- ☐ Registrert hos Mattilsynet (deg selv og bigårdsplassen)

Fase 2 · Innkjøp i riktig rekkefølge

- ☐ Ett kubesystem valgt – det samme som lokallaget bruker
- ☐ Dress eller jakke med slør, hansker og støvler
- ☐ Røykpuster med brensel, kubekniv og bikost
- ☐ Kube: bunnbrett med varroainnlegg, 2–3 kasser, rammer, voks, dekkbrett, tak, fôringssanordning
- ☐ Kuber og rammer satt sammen, voks montert
- ☐ Bifolk eller avlegger bestilt lokalt, helst to – aldri med ukjent helsestatus
- ☐ Avtale om å låne slynge og sil i lokallaget
- ☐ Sukker eller fôrløsning og godkjent varroamiddel planlagt

Fase 3 · Oppsett av bigården (vår)

- ☐ Stativ i vater, omtrent 40–50 cm høyt, med lite fall fremover
- ☐ Flyhull mot sør eller sørøst, bort fra sti, terrasse og naboer
- ☐ Minst en halv meter mellom kubene
- ☐ Tak forankret med stein eller stropp
- ☐ Vannkilde satt ut (fat med steiner i)
- ☐ Eventuelt skilt med telefonnummer

Fase 4 · Henting og innsetting av bifolket (mai–juni)

- ☐ Henting avtalt om kvelden eller tidlig morgen, kassen lukket og sikret, kjørt i skygge med luft
- ☐ Kassen satt på plassen i riktig retning, flyhull åpnet, biene fikk orientere seg
- ☐ Rammene flyttet over i samme rekkefølge, yngel i midten
- ☐ Egg sett (dronningen er der) – ikke lett etter henne
- ☐ Fôr gitt ved behov (lite samfunn, dårlig vær)
- ☐ Kuben lukket og latt i fred i omtrent en uke

Fase 5 · Stell gjennom første sesong – hver inspeksjon

- ☐ Rolig, varm dag midt på dagen; hver 7.–10. dag i svermetiden (mai–juli)
- ☐ Dronning eller egg sett
- ☐ Yngel i alle stadier i et jevnt, tett mønster
- ☐ Plass: ny kasse når sju–åtte av ti rammer er i bruk
- ☐ Mat: nektar og pollen rundt yngelen, forseglede honning i reserve
- ☐ Tegn til sykdom: innsunkne eller hullede celler, misfarget yngel, krøllete vinger, mange midd
- ☐ Svermeceller langs nedre kant av tavlene – ring fadderen
- ☐ Stemning: rolige bier, eller bier som følger og stikker

Fase 6 · Tilsyn og sykdom

- ☐ Varroa telt (nedfall på innlegget over noen dager, eller vaskeprøve)
- ☐ Kjenner tegnene på åpen yngelrâte – meldepliktig, ring Mattilsynet ved mistanke
- ☐ Ved mistanke om sykdom: ikke flytt bier eller utstyr, ikke bytt rammer mellom kuber
- ☐ Lagrede tavler oppbevares luftig og kaldt (voksmøll), aldri med møllkuler

Fortsettelse

Fase 7 · Høstedagen

- ☐ Tavlene minst to tredjedeler forseglet, refraktometer under omtrent 18–20 % vann
- ☐ Bare rammer uten yngel, biene beholder nok selv
- ☐ Alt holdt lukket mot røverbier
- ☐ Slynge og sil lånt og rengjort, rene glass og etiketter klare
- ☐ Honningen silt og satt et døgn før tapping
- ☐ Vasserammene tilbake til biene om kvelden
- ☐ Ved salg: merking etter Mattilsynets krav sjekket

Fase 8 · Innvintring og vinter

- ☐ Honningkasser av i august–september, samfunnet innsnevret
- ☐ Varroabehandling gjort rett etter høsting, etter bruksanvisningen
- ☐ Fôring ferdig mens det var varmt: omtrent 12–20 kg sukker per bifolk
- ☐ Musesperre på, litt ventilasjon i toppen, tak sikret mot vind
- ☐ Oksalsyre i yngelfri periode (november–desember) planlagt
- ☐ Gjennom vinteren: lytt ved veggen, hold flyhullet fritt, kjenn på vekten bak
- ☐ Planlagt år to – og andre kube om du bare har én